

mer, da de var ovre at se paa Forholdene, mente de, at Forholdene i Randers var glimrende i Forhold til, hvad de var i Viborg. Hvis det er Tilfældet, maa Forholdene i Viborg være under al Kritik. (*Undervisningsministeren*: Det er de ogsaa!). Jeg faar bekræftet af Ministeren, at mit Syn paa Sagen i den Henseende er rigtigt; jeg tvivlede ikke om det. Statsskolen i Randers eller, som den tidligere kaldtes, Latinskolen har i det hele til Tider haft ret ublide Kaar. Jeg skal minde om, at i Midten af afvigte Aarhundrede blev Undervisningen givet i en meget gammel Bygning, som laa midt i Byen, og som et tidligere Medlem af dette Ting, Repræsentanten for Sønder Vinge-Kredsen, Søren Kjær, har betegnet paa en ret drastisk Maade, en Betegnelse, som jeg ikke skal gentage, men som i og for sig var berettiget. Lokalteterne dér var aldeles umulige. Denne gamle Bygning har siden været kaldt „den gamle Latinskole“, indtil den fik Benævnelsen Helligaandshuset, hvilket vistnok var en ganske uberettiget Benævnelse, da den aldrig har været et Helligaandshus. Hvor længe den blev benyttet til Latinskole, ved jeg ikke, men den blev i alt Fald benyttet, indtil Kommunen byggede den nuværende Skole. Grunden til, at Kommunen gjorde det, har formodentlig været, at Skolen ellers vilde være blevet flyttet bort fra Randers. Da Kommunen byggede den nuværende Skole, var denne efter sin Tid en meget tidssvarende og god Bygning; men i Aarenes Løb er Tilgangen af Elever blevet betydelig større, og der er blevet stillet større og større Krav, idet flere Discipliner er lagte ind under Undervisningen, og det har medført, at man har maattet udvide og atter udvide. Der var til en Begyndelse en ret stor Bolig for Rektor, men efterhaanden har man plyndret den for det ene Værelse efter det andet og taget dem ind til Klasseværelser, saa at Rektorboligen nu er blevet temmelig indskrænket. Loftet har man taget ind til Brug for Sløjd, og ganske vist kan man ikke sige, at det er saa varmt som en Bagerovn — det vilde være overdrevent. — men om Sommeren kan der alligevel være, hvad man kalder en kvælende Varme, og det er ganske uforsvarligt at lade Mennesker staa og arbejde deroppe.

Lokaliteterne er i det hele baade for faa og upraktisk indrettede. Det glæder mig derfor, at man nu endelig er kommet saa vidt, at der er fremsat Forslag om at bygge noget nyt i Stedet for det bestaaende, ogsaa af den Grund, at der har bestaaet et temmelig underligt Forhold mellem Staten og Kommunen med Hensyn til denne Skole.

Jeg nævnede før, at naar Randers Kommune paatog sig at bygge en Skole til Statens Brug til Latinskole, var det antagelig, fordi Latinskolen ellers vilde være blevet flyttet bort fra Byen, hvad der kunde synes ganske meningsløst, da Randers Latinskole altid har haft et godt Lov paa sig og virkelig er en god Skole; men man har vel sagtens følt sig nødt til at gøre det. Resultatet er blevet det ejendommelige, at Kommunen ejer Skolen og Grunden, men at Staten har Benyttelsesretten til den som en Latinskole under Staten, saa længe den bliver benyttet til dette Øjemed; og naar den ikke længere benyttes dertil, er Kommunen berettiget til at overtage Skolen med Grund og det hele. Det var et sært Forhold, og der har fra Kommunens Side gentagne Gange været gjort Forsøg paa at faa det ændret saaledes, at Staten overtog Skolen mod at give en Erstatning af en eller anden Størrelse, som man kunde være blevet enig om. Byraadet har gentagne Gange søgt derom, men det har ikke villet lykkes at faa denne Sag i Orden. Ved Gennemførelsen af det foreliggende Lovforslag vil man komme ud over denne Vanskelighed paa den Maade, at Kommunen, som har erhvervet en stor, velegnet Grund, giver denne gratis, imod at den faar den gamle Latinskole overladt. Saa bygger Staten altsaa saa meget billigere, end den vilde have gjort, hvis den skulde have købt denne ret kostbare Grund.

Jeg kan sige, at jeg er glad ved Lovforslaget, som det foreligger, og vil haabe, at det maa gaa glat igennem saavel dette Ting som det andet høje Ting, saa at man snart kan paabegynde Arbejdets Udførelse, da der er stor Trang hertil ogsaa for Randers Kommunes Vedkommende, hvor der hersker stor Arbejdsløshed. Man vil saa i Løbet af forholdsvis kort Tid kunne faa gode og bekvemme Forhold for Statskolen at arbejde under. Med Hensyn til de foreliggende Planer kan det jo af de Lovforslaget vedhæftede Bilag til Bemærkningerne ses, hvorledes man tænker sig dem udført i Praksis. For Randers-Skolens Vedkommende har jeg ikke det mindste at indvende imod Planen; man vil naturligvis, naar man faar mere detaljerede Planer forelagt, bedre kunne skønne over det hele. Som den her foreligger, er jeg imidlertid fuldstændig tilfreds med Planen; den taltaler mig i høj Grad. Noget lignende gælder Viborg Skole, skønt jeg kunde ønske, at der ikke var mere end 2 Etager paa Bygningen, medens Planen nu viser 3 Etager. Det kan dog maaske ikke genere saa meget.